

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì
cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhìvì
ñà-ndùú palabra xi Yua-yá

1 Sànaха na cuní Dios càhàn-yà
xì xìì-ndà, nìsa techuún-yá
iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì
nècuàchìmà palabra xi-ya. Cuàhà
gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà
gá exemplu nìsa xichuún-yá na ní
cachitnùhu-ya palabra mà. ²Doco
quìvì vichi na cuáhàn xìnù tiempu,
Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá
càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà
fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya
nsidanicuú ñuhìvì iá, te nì chitnùní
stná ini-yá ñà-divi Yà-mà cunduu ana
nìhítahì dandacú sàhà nsidaámà.

³Cunaha-nsiá, nacua ndiaha
gá mii-yá, ducán ndiaha stná
Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú
Yà-mà, vàchi iin-ni nacua iá-yà, divi
ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà,
sàhà-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá,
ñàyùcàndùá quidáchúún víi
nsidanicuú ñà-iá ñuhìvì. Te na ní nsihì
nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu
mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu
cuàhá Yuandiáhá-yâ.

⁴Ñàyùcàndùá, chicá más ndiaá-yà
nùù nsidaa ángel, vàchi nì chitnùní

ini Yuamánì-yá ñà-cachi-ndà xì
Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yòhó
nduú ñà-chicá ndiaá nùù nsidaa
ñà-ndùá cachí-ndà xì iin ángel.
⁵Vàchi còò ni-iin ángel nì nìhítahì
cachi Dios xì-né dohó:

Dèhemanì' nduu-ní: vichi
sà-ìtiácù-ní nì quide.
(Còó, có-càchí-yà ducán xì ni-iin
ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi
stná-yà (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmí
quide xì mii-yá; te mii-yá, na
iin dèhi cunduu stná-yà nùí.
(Ni cónì cachí Dios ducán xì ni-iin
ángel.)

⁶Daaní, nì chitnùní stná ini-yà
quesaa Dèhemanì-yá ñuhìvì yohó,
te quìvì nì cuu ducán, dandu nì
cachi-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel
xi, icúmí-ndâ cahvi-ndá
Dèhemanì' yohó.

⁷Doco na nì càhàn-yà sàhà ángel
mà, dohó nì cachi-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya
(ñà-cacanuu yàchì-né) nahi tàchì;
vàchi nahi mozo xinúcuáchí
nùù-yá nduú-né (sáhà-ne castigu
xi-ya) nahi ñuhu xíxìn.

⁸Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemani-yá, dohó nì cachi-yà: Dios nduu-ní, te nicanicuahà icúmí-nî cusahnú-ní; te micuísí modo vii icúmí-nî dandacu-ní nùù nèhivì. ⁹Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-ìá vii, doco có-cuú dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcàndùá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sànì nìhitáhvì-ní ñà-cudiì cuáhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-nî cudiì inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnáhâ xí-ní.

¹⁰Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachi stná nèhivì na cáhàn-nè xi-yá):

Stoho-nsì Señor, sànaha nì quidavàha-ní ñuhìvì. Ndaħà mii-ní nì cuàha stná nsidaa sìtnúu itándiaa ansivi. ¹¹Te mate nsidaajàn icúmíâ nsiha, doco mii-ní, còö; nicanicuahà icúmí-nî coo-ní. Nsidaa ñà-ìá ñuhìvì, icúmíâ ndutuhà`, na ian sicoto. ¹²Te na ian nacáhnù vii nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-nî quida-ní xì ansivi, vâchi icúmíâ nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndìxì-ndà. Doco mii-ní, còö. Iin-ni icúmí-nî coo-ní; mà nunca sàà quiví ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³Doco Dios, cónì càchí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemani-yá nì cachi xì-yá dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né, nì cachi-yà.

¹⁴Vâchi ángel, ináhá-ndá ñà-cuisì espíritu vii xinúcuáchí nùù Dios nduu-né; ndacú-ní nùù-né ñà-cacanuu-ne cunucuachi-né nùù-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

Màsà nunca nandòdó-nda
gracia xi-ya ñà-cùnì-yà
dacácu-ya anima-ndà

2 Sàhà nsidaajàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vàha ini-ndà razón ndiaha sànì xinitnùhu-nda, cótó cueé-ni cueé-ni tucù-ndà inga ichì. ²Vâchi ley sànaha, mate cuisì ángel nduu ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cónì ndúlókö sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nìhi-né nacua ndiá icà cuu xi nsidaa nèhivì có-iníní. ³Ñàyùcàndùá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ñnansa cui càcu stná-ndà nú màsà quíhín casu-ndà sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vâchi divi Stoho-ndà Señor nduu ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yá. ⁴Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi ñà-ndáá nduámà, vâchi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu lì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha lì quidá Espíritu lì sàhà-ndà segúñ nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi
nèhivì, te ducán nì nìhi-yá
nansa dacácu-yàndó

⁵Cunaha-nsiá, sànì cachì xì-nsiá sàhà inga ñuhìvì vàxi xi-nda. Doco

màdì ángel cunduu ana cusahnú nùá, vàchi cóni chítnúní ini Dios ducán. ⁶Nùù tutu ìì íá ndé nì càhàn iin nèhivì (xi-yá), te doho nì cachí-né:

Nèhivì ñuhìví, có-ndiaàá guâ-nè, doco nihnu inì-nínè. Còò necesidad icúmí-nî ñà-nsinuu inì-ní nèhivì ñuhìví, doco divi nduá quida-ní. ⁷Te sànì chitnúní stná inì-ní ñà-sàhà sacu quìvì mà-sáà nèhivì ñuhìví ndudava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nìhítahví stná-nè cuàhà gá tnùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitnúní stná inì-ní ñà-cusahnú-né nùù nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ní. ⁸Nsidanicuú iñàha, vâtùni dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá'.

Pues nû ducán sànì nìhítahví nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-né dandacú-né nùù nsidanicuú iñàha. Doco quìvì vichi náhà xìcà, tâñáha ga sàà quìvì dandacú ndisa-ne nùù nsidaa ñà-jaàn. ⁹Doco Jesús, ndisa, sànì cundaà vàha ini-ndà sàhà mii-yá, cuàhà gá tnùñuhu ndiaha sànì nanihì-yá. Vàchi sacù-ni quìvì cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xìhì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcàndùá nì nanihì nsihí-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-ìá. Te sàhà ñà-nì còó más tnùñuhu xí-yá, ñàyùcàndùá nì sàcòo nsidaámà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcàndùá, nì chitnúní

ini-yà ñà-ndoho Jesús, vàchi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuácátnahâ nsidaa ñà-nduá icúmí cuu xi-yá. Ñàyùcàndùá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nìhì-yá salvación xi-nda. ¹¹Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xì anima-ndà, doco iin-ni Yuamánì-yá icúmí-yá nahi ndohó. Sàháyùcàndùá có-cùcáhán nùù-yá cachí-yà xì-ndà ñà-nduù-ndà nahi tnaha-ya. ¹²Vàchi (nùù tutu ìì) doho cachí-yà (xì Yuamánì-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmí nacani xì-né (ñà-ndiaha guá) iá-nî, te coto stnái alabanza nùù-ní, cachí-yà.

¹³Daaní, inga xaan cachí stná: Yùhù icúmí cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnái xì nèhivì nì chitnúní ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúñú-ndà, ñàyùcàndùá stná mii-yá, nì nìhì stná-yà iin iquicúñú (nahi ndohó), te ducán nì nìhì-yá nansa cui-yá. Ñàyùcàndùá, sàhà-ñá nì xìhì-yà, vâtùni nì cundee-yá nùù ñà-malu, vàchi quisì jaàn nìsa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhìví. ¹⁵Te nèhivì, yúhí sàstnùhù-né cui-né, ñàyùcàndùá, mà úhì dandacú-si nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùù-sí), vâtùni cuidahan-yándô nùù ndahà-sí.

¹⁶Vàchi màdì ángel nì cùhí ini-yà na ní quixi-ya ñuhìví yohó; còó. Divi ndohó nècuàchì descendencia xi Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷Ñàyùcàndùá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru

nacua ndáa nèhivì ñuhìvì yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jàan vátùni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùù Dios, vátùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhví-yàndó. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vátùni nì dànnáa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yà, ñàyùcàndùá vátùni chindee stná-yàndó na quívì yáha stná-ndà tnündoho.

**Chicá ndiaá Jesús nùù Moisés
mate ndahà nècuàchimà
nì quixi ley sànaha**

3 Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì lì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàà-ndà gloria xi-ya, ñánì. Ñàyùcàndùá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vàha ini-ndà Jesús, vàchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùù-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ²Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndùá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sànaha na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùù Moisés mà. Vàchi ducán nduá na ian cuáha iin vehe, cuisì tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdì tnùñuhu xí miá. ⁴Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanikuú ñà-íá ñuhìvì, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵Ñàyùcàndùá, ducán nìsa quida viì

Moisés sànaha, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchí (ñùù-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶Doco Cristu, (tucu iá xì mii-yá, vàchi) Dèhemànì Dios nduú-yá. Te quidá vií stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndàcú-yá nùù nsidaa nèhivì xí Yuamáñi-yá. Te divi nèhivì xí-yá sàndùú stná ndohó nùù mäsà yíhì-ndà, te iin-ni ni cùdfi ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sáa xìnù tiempu.

**Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé
iá descansu ndiaha xí-yá**

⁷Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu lì xì-ndà nùù tutu lì ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvì` nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. ⁸Mäsà quídámáxìní-nsià na ian nìsa quida xiì-nsiá sànaha na ní xìca-ne yucù dànná. Cuàhà gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹Te ùì dico cuìà nì xini nècuàchimà milagru ndiaha nì quide xì-né; doco còó, iin-ni nì quida canúú-né (ñà-ndùá dàcuídà ini xì). ¹⁰Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cuní nècuàchimà tucù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn viì-né ichí”. ¹¹Ñàyùcàndùá, nì xìdà inì; ndee ní cachì xì-né palabra yohó, te mà dámìà: “Mà nunca cuàhi yáha-ne (lugar ndiaha xí) ndé

cundoo-ne descansu nì cùí".

Ducán nì cachi Dios.

12 Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-nsiá ñáni, còtó coo iin-nsia nacání chicuéhè inì-xi, te nandòdó-nsiáyà, có-xìnýndísá gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduu-yá. **13** Sàhajàn nsiquívì xiñuhu nacuàhandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempu vichi, còtó sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quidámáxìní, vàchi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. **14** Vàchi cunaha-nsiá, cuisì nù iin-ni ni cúnchícùn viì-ndàyá ndè xìnù tiempu, te cunihnu vàha ini-ndàyá nacua nì quesaha-nda, dandísá sàà-ndà nìhítahví-ndà cundoo-nda nùù Cristu.

15 Ñàyùcàndùá, dohó cachí-yà (nùù tutu ii):

Vichi sacuñdáhvì` nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. Måsà quidámáxìní-nsiá na ian nìsa quida nècuàchì sànhaha, te cuàhá gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

16 Te cíndù nèhivì nduu nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te despué nì cahichì ini-nè? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán. **17** Te cana divi nduu nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhá-xí inii ùl dico cuìà mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcàndùá dísahá-xí nì xìhi-nè yucù dàna mà.

18 Te camadí divi-ni stná-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhá-xí ñà-mà yáha-ne lugar xi-ya ndé nìhíté descansu nì cùí? Pues jaan, vàchi nècuàchimà, cóni cùní-nè

cunini-neyà. **19** Ñàyùcàndùá, vátùni cundaà ini-ndà, divi sàhá-ná cóni cùní-nè cunindisá-né, ñàyùcàndùá mènì cùí yáha-ne (lugar ndiaha ma).

4 Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachí-yà xì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàñi tnii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùù-yá ducán. **2** Vàchi nùù ndohó sàñi cachitnùhu-ne ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stná-nè xì nèhivì sànhaha ma. Doco mii-né, cóni níhì-né ni-iin provechu nùù palabra mà, vàchi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xìnýndísâ-né. **3** Doco ndohó nècuàchì xinýndísâ, vátùni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vàchi (mà níhítahví gá nècuàchì sànhaha ma, vàchi) dohó nì cachí-yà:

Yùhù, nì xìdà inì; ndee ní cachí xì-né iin palabra, te mà dámìa: mà nunca cuàhi yáha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vàchi dècuéndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàñi xìnù chuun xi-ya.

4 Vàchi nùù tutu ii iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quìvì ûsà; te dohó cachá:

Quìvì ûsà nì quetatu Dios, vàchi sàñi xìnù nsidaa chuun nì quida-ya.

5 Daaní, iá stná ndé cachí stná-yà inga palabra yohó nùù tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchimà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶Pues (náhà xícà) fuerza icúmí cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni níhì-né sàà-né cundoo-ne yucán, vâchi cóni xinindísâ-né. ⁷Sàhà ñà-jaàn nì cachi stná-yà inga palabra después: vâtùni iá inga tiempu vâha, cachí-yà, divi nduú quívì vichi. Vâchi nì yàha inga caní tiempu, dandu nì tiaa stná Davíd inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùù tutu yohó) ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvì⁸ nùù-nsiá
ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndùá
dandacú Dios. Màsà
quídámáxìnì-nsià, cachí-yà.

⁸Daaní, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùù nèhivì sànahama, doco) ni sàhà mii-né cóni níhì nècuàchìma descansu ndiaha ma. Vâchi nú jaan, dandu mà cächí Dios coo inga quívì (cui níhì-ndà descansu mà) después. ⁹Doco divi sàhà ñà-jaàn vâtùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íà va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰Vâchi cunaha-nsiá, nú sànì nihì-ndà descansu mà, dandu ñà-sànì nsih chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua nì là stná xì mii-yá na ní xìnù chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà. ¹¹Nàyùcàndùá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé nihì ndisa-nda descansu, còtó quida-nda nacua nì quida nèhivì sànahama, cóni xinindísâ-né. ¹²Vâchi cunaha-nsiá, cahnu poder xi palabra iì xí Dios. Na ian itiácúà, teayùcàndùá (vâtùni sàà yàchà ndè chicá ini anima-ndà)

na ian nduá iin espada dììn ndúì ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùù iin espada, vâchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sáà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxinítñuní-ndà. Te divi sàhà palabra mà vâtùni cunahà claru nansa nacání ndisa ini-ndà, xì nansa nihnu stná ini-ndà quida-nda. ¹³Cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhé nùù Dios; vâchi nùù mii-yá túi claru nsidanicuú iñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-ndùá quida-nda, dandu después divi nùù mii-yá icúmí-ndá nacuàha-nda cuenta.

Jesús nduú dütù ndiaha xi-nda

¹⁴Dèhemanì Dios nduú Jesús, te vichi sànì nasaa-yà nùù Yuamánì-yá iá ansivi; dütù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyùcàndùá iin-ni ni cúnchícùn viì-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵Vâchi mii-yá, vâtùni cuhi ndisa ini-yàndó na yáha-nda tnündoho, vâchi cuàhà gá iñàha sànì yàha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶Nàyùcàndùá, màsà yúhî-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, vâchi yucán iá-yà nùù sillà ndiaha xí-yá ndé sáhatahvì-yá gracia xi-ya. Vâchi icúmí-yá cundehè ndàhvì-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5 Nsidaa dütù ñuhivì yohó,
chuun nì nihì-né nduá
ñà-cáhàn-nè sàhà nèhivì nùù Dios, te dòcò stná-né promesa xi nèhivì nùù-yá. Stná promesa icúmí coco nùù-yá, icúmí-nê cahmi stná-né nsidaámà sàhà cuàchi nèhivì. ²Te sàhà-ñá nduú stná-né iin ana iin-ni ndohó nahi ñanítñaha-xi, vâtùni

cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sâà nècuàchimà cundaà vàha ini-nè, te ò nú sàñi quee-ne ichì váha. ³Doco sàhà-ñá nduu stná dùtù mà nèhivì úún, ñàyùcàndùá icúmí-né cuàha stná-né promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quidá-né sàhà nèhivì dava ga.

⁴Te màdì mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nìhì-né chuun ndiaha ma; còó. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sànahah. ⁵Pues, ducání stná Cristu, màdì mii-yá nì càchí-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tnuñuhu xí mii-yá; còó. Divi Yuamánì-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vàchi dohó nì cachi yámà xì-yá:

Mii-ní nduu-ní Dèhemani'; vichi sà-itiácu-ní nì quide.

⁶Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xí tutu ìì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sànahah nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷Vachi (in xichi) na iá va Jesús (ñuhivì yohó) nahi tiàa, dandu nì xícàn tâhvì fuerte-yà nùù Yuandiahaya-yá Dios, vàchi sàhà-yámà vâtuni càcu-ya ñà-màsà cúi dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnu ndiaha guá ini-yà, ñàyùcàndùá nì cuhi ini Yuandiahaya-yá mii-yá. ⁸Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemani' Dios nduu-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñá cundaà vàha ini-yà nansa iá ñà-nchicùn-ndà nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-yá. ⁹Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sà-ìá, nicanicuahàn vâtuni dacácu-ya nsidaa nèhivì iníní xí-yá. ¹⁰Vachi

sàñi cachi Yuamánì-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nìsa quida Melquisedec mà (sànahah).

Ndahví nsidaa nèhivì nacóó xí ichì Jesús

¹¹Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùnì' cachì xì-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vàchi ùhì sàà-nsiá cundaà vàha inì-nsia, ¹²mate vichi sàñi sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivì nì cùí, doco còó, xiñuhu ìì ñà-danácuáhá gá nèhivi mii-nsiá ndè palabra chicá mà úhì xi-ya. Vàchi nahi ñà-cuati nduu-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi méè chichi ìì nduu-nsiá. ¹³Vachi nèhivì tà cútùha viì nansa cuní cachi palabra xi ichì váha-ya, nahi méè xínduu-ne, na ian tèndodo itiácu-va-ne. ¹⁴Doco nèhivì sàñi cutùha nacuni índù ichì nduu ichì váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vàchi sàñi sàhandee íní-nè cutùha vàha-ne índù-ñá iá vàha, te índù-ñá có-ìá vàha.

6 Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màs à ndésahá tú-ndá xí palabra primeru, vàchi sàñi cundaà vàha ini-ndà sàhà palabra mà, ináhá-ndá nacáníá nansa naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ìnáhá stná-ndà nansa icúmí-ndà cunihnu vàha ini-ndà Dios, ²xì nansa cuhiì-ndà, xì nansa

chitàndò-ndà ndahà-ndà dìnì nèhivì (na xícàn tähvì-ndà sàhà-né). Te sà-ináhá stná-ndà nansa icúmí nsìi natiacu-nè, xì nansa icúmí coo stná juiciu final. ³(Doco cumánì gá ñà-ndùá xiñuhu cundaà ini-ndà sàhà-xí). Ñàyucàndùá, cahnú gá Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶Vàchi nú sàñì dàtnúù Dios sàxìnítñuní iin nèhivì, te después sàà-nè nacoo-ne (ichì ndiaha ma), dandu mà cíí gá sàà-nè naxicocuñin ini-nè inga xichi sàhámà. Àchi sà-ináhá-nê nansa iá ñà-nìhítáhvì ndiaha-nda nùù Dios, te sàñì xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espíritu lì xí-yá. Ndè ináhá stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra lì xí-yá, te ini anima-nè sàñì xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhìví växi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàñì nacoo-ne ichì mà, àchi cuní cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemani-yá nchica cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácündiaa vate-néyá. ⁷Ñàyucàndùá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchimà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, àchi nú sàñì cuun ndiaha dàvì, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha viì itu-ndà. Te divi ducání stná xì nèhivì. (Nú iin-ni nchícùn viì-né mii-yá), dandu vätùni cundiatú anima-nè. ⁸Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuiñì sahnú yùcù iñu, ò yùcù chicuéhè, àchi mà ndéé vähä-ne nùù-yá, te vichi sà-itúù nìhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, nani mání, ináhì, mate sàñì cachì xi-nsiá ñà-ndùá nì cachì. Vachi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià, te càcu-nsia. ¹⁰Vachi vähä Dios, te mà nándodó-yá obra sàñì quida-nsia; ni mà nándodó stná-yà nansa cuú guá inì-nsia sàhà-yá, te sàhámà nì chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuéndè vichi chindéé ñì-nsiánè. ¹¹Te nsiùhù, cuní-nsì iin-ni ni cúnìhi inì-nsia quida-nsia ducán ndè quìvì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsià nìhítáhvì ndisa-nsia ñà-ndiaha lì ndiatu-nda. ¹²Màsà cùdúsán-ndá; ciò. Iin-ni ni cúnìndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nìsa quida nèhivì sàñì nìhítáhvì ñà-ndiaha lì nì cachi-yà xì-ndà.

Iin tnündé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sànahaa, nì cachì-yà xì-né: “Yuhù chináhì mií”. Ducán nì cachì-yà, àchi ciò cá inga ana chicá ndiaá nùù mii-yá. ¹⁴Te nì cachì stná-yà xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵Ñàyucàndùá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchimà dècuéndè nì sàà quìvì nì nìhì-né ñà-ndùá nì cachì Dios xì-né.

¹⁶Nèhivì ñuhìví yohó, nú cuní-né caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quìvì iin ana chicá ndiaá nùù mii-né, (nahi Dios), te nú sàñì chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-né nacahan-né Dios.

17 Ñàyùcàndùá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nìhitáhvì-ndà ñà-ndiaha íì xí-yá, dandu nì ndacúcahan-yá mii-yá, vàchi cuní-yá cundaà vàha ini-ndà iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yá. **18** Ducán dandu tì palabro nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yá, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñàyùcàndùá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yàndó, seguru icúmí coo tnündé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé inì-xi ñà-dacácu-yàndó, te sàni cahvi stná-ndà xì consuelu ndiaha sáhatahvì-yá. **19-20** Te consuelu mà, vátuni chindeá anima-ndà, vàchi có-ndùá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vàchi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe ìì Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yàha-ya nùù ñà-sàdí nihni nùù-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvì-yándó tnündé ini mà, vàchi dihna-ya nì sàà-yá yucán ñà-càhàn-yá sàhà-ndà. Vàchi vichi sàni nìhi-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yá quida-ya chuun ma, divi nacua nìsa quida Melquisedec sànaha.

**Nahi chuun xi dùtù nani
Melquisedec, ducán nduá
chuun quidá Jesús vichi**

7 Nècuàchì dandacú nùù ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchicùn ìchì xì Abraham na mändixi nècuàchìmà nì sàhàn-nè

guerra nì cundee-né nùù cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhfí-ñánê. **2** Te nì sàha nècuàchìmà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-ndùá nihí-né. Te quìvì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisì inì-xi”. Te ñà-ndùú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcàndùá cuní cachi stná quìvì mà “rey xi ndé iá paz”, vàchi quìvì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. **3** Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacání sàhà) yuadíhí-né, ni (sàhà) yohòtéhè-né, ni nansa nì tìnuù-né, ni nansa nì xìhì-né; ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemànì Dios.

4 Pues na cahnu-guá iá chuun nì nìhi Melquisedec sànaha ma, vàchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham nì sàha xi nècuàchìmà diezmu, divi diezmu nì tavà-né nùù ñà-cuìcà nì nìhi-né na nì sàhàn-nè guerra. **5** Daaní, después nì sàa iin tià nani Leví nì nìhi-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xì descendencia xi-ne. Te nì sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùù ñanìtnaha-ne raza-ndà nacua cachí ley ìì. (Ñàyùcàndùá, ducán nì quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham nì sanduu stná nsidaa ñanìtnaha-nemà. **6** Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-ndùú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùù stná Abraham nì cutahví-né diezmu mà, dandu nì dàhfí stná-nè nècuàchìmà, mate (iin ana ìì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xì-né. **7** Ñàyùcàndùá, (chicá ìì Melquisedec), vachí ináhá vâha-nda,

cuisì iin ana chicá ìi cui dahíi xì inga nèhivì. ⁸Te dütù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútiaćú-né nicanicuhàn, doco tavá-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-ndùá cachí (tutu ìi) sàhà Melquisedec, vàchi ducán cähàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ìi-né. ⁹⁻¹⁰Te mate vichi tavá descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vàchi como yohòtèhè Leví nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcàndùá dècuèndè cui quida stná-ndà cuenta na ian stná Leví nì dòcò xì diezmu mà nùù nècuàchimà na ní quee-ne nì sanchicùn ichì-né Abraham.

¹¹(Ináhá-ndá), nì nihì nècuàchì raza-ndà ley ìi xí Dios sàhà ndahà dütù descendencia xi Leví. Te tnaha Aarón nì sanduu stná nsidaa dütù mà. Doco siempre cumánì gá quee viì chuun nìsa quida-ne, ñàyùcàndùá nì ndecunu inga dütù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sànaha; còó. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹²Te ñà-sàni dama (Dios) modo quidá dütù, ñàyùcàndùá icúmí stná-yá dama-ya ley (nchicùn nèhivì). ¹³Vàchi Jesús nduú (dütù saa) cähàn-ndà sàhà-xí, te diín descendencia icúmí mii-yá; còò ni-iin yohòtèhè-yá nìsá quídáchúún nahi dütù nùù mesa ìi xí Dios. ¹⁴Vàchi ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtèhè Stoho-ndà Señor, doco còò ni-iin palabra nì càchí Moisés sàhà nècuàchì yucán

ñà-cunduu-ne iin dütù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵Ñàyùcàndùá, náhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá), vàchi vichi sàni ndecunu inga dütù, te (nicanicuhàn) quidá-yá chuun ìi mà nùù Dios nacua nìsa quida dütù Melquisedec sànaha. ¹⁶Vàchi divi sàhà-ñá itiácú-yá nicanicuhàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nihì-yá chuun xi dütù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dütù) nacua cachí iin ley. ¹⁷Vàchi ducán nì cachí Yua-nda Dios xì Jesús:

Nicanicuhàn cucumi-ní chuun xi dütù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sànaha ma, vàchi cóni quéé víiá. Mànícùi chindee cuáhà-ñá nèhivì, ¹⁹mànícùi nacuàhandee iniànè ñà-sà-né quida viì-né nacua ndiá icà-né. Ñàyùcàndùá nì sàha-yàndó inga tnündé ini chicá ndiaha, te divi sàhajàn vatùni thàtuu-nda nùù-yá vichi.

²⁰Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dütù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuhàn cunduu-yamà dütù). ²¹Doco dütù (descendencia xi Leví mà), còó, cóni cähàn-yá ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana nì nihitáhvì nì càhàn xì Dios ducán, te dohó nì cachí-yá:

Yùhù nduú Stohò-ní Señor, te chináhî mií, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuhàn cucumi-ní chuun xi dütù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

22Pues ducán nì cachí-yà xì Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiaá tratu saa (nì saquin-yà).

23Daaní, dütù ùún-ní, màdì nicanicuahàn icúmí-né chuun xi-ne, vàchi xíhi-nè; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dütù mà. **24**Doco Jesúś, còó; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dütù lugar xi-ya, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà. **25**Ñàyùcàndùá, nú xícàn tàhvì-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quìvì Jesúś, vátùni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà cahàn-yà sàhà-ndà.

26Cunaha-nsiá, meru dütù xiñuhu-nda nduú Jesúś, vàchi iì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuáchí-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchì cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivi sàni sàa-yà. **27**Còò necesidad icúmí-yá dòcò-yá promesa nsìquívì sàhà-ñá nàà sàhà cuàchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dütù, dihna dòcò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesúś, còó, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dànaá dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jaàn.

28Daaní, cachí stná ley sànaħa ma ñà-vátùni cunduu nèhivì iin dütù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còó, sàni yàha ley mà, te sàni cachí fuerte Dios ñà-divi Dèhemànì-yá cunduu dütù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun iì quidá mii-yá.

Nansa cahàn Jesúś sàhà-ndà
nacua cachí ley saa sàni
sàha Dios cunchicùn-ndà

8 Nsidaa ñà-jaàn sàni cachí
sàhà-ñá cundaà inì-nsia

ñà-divi mii-yá nduú dütù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá sillia ndiaha ndé iá Yua-nda Dios.

2Xinúcuáchí-yâ ini vehe iì-yá, vàchi vehe ma nduú veheñìhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

3Daaní, nsidaa dütù (ñuhivì yohó), chuun xi-ne nduá chínđoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios, te sahmí stná-né ñà-ndùá dòcò-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá nì xiñuhu cucumi stná Jesúś ñà-cui chindòo stná-yà nahi promesa. **4**Vàchi nú ni coó iì-yá ñuhivì yohó nì cùí, dandu mà cùí cunduu-ya dütù, vàchi sàndòo cuàhà dütù xi ley xi Moisés, te (nsìquívì) chínđoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios. **5**Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñìhu xi nèhivì, xì stná nsidaa ñà-ndùá xichúûn-né nùù chuun xi dütù mà, cò-ndùá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuáhàn Moisés quidavàha-ne veheñìhu sícoto sànaħa, nì cachí Dios xì-né: “Caquìn-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaajàn nacua iá veheñìhu nì dàcùnì mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. **6**Doco vichi icúmí Jesúś iin chuun chicá ndiaha (nùù dütù ndoó ñuhivì yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vàha, vàchi chicá ndiaha nì cachí-yà quida-ya xì-ndà vichi. **7**Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-iñàha cumánì gá nùá, dandu mà cáquín gá Dios inga ley saa ma ni cui. **8**Doco cóni ndóo ini-yà xì nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcàndùá, dohó nì cachí-yà (nùù tutu iì):

(Yùhù nduí) Stoho-nsiá Señor,
te cachí, vàxi iin quìvì,

dandu icúmî cuàhi iin ley
saa cunchicùn nècuàchì ñuu
Israel, xì stná nècuàchì ñuu
Judea. ⁹Te ley saa ma, tucu
coa nùù ley nì sàhi xìì-né
quìvì nì taví-né nùù ñuu
Egipto, te nì dàcúndêhí-né
ichì ndé nì caquee-ne; vàchi
ley mà, cónì chívâha viì-néa.
Ñàyùcàndùá nì nacoi-né.

¹⁰Còó, tucu coo ley saa icúmî
cuàhi nsidanicuú nècuàchìmà
quìvì nùù-xí, cachí. Vàchi
meru ini sàxìnítñuní-né
icúmî chihi ley xi; dècuèndè
meru ini anima-né icúmí
stná ndòo dahuan. Dandu
mindaa yùhù cunduu ana
cahvi-né, te mii-né cunduu
ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹Te quìvì
yucán, mà cóó gá necesidad
chinaha tnähá-né sàhí
sàhà-ñá cunaha tnahá-né
xi'; còó, vàchi nsidanicuú-né,
icúmí-né cunaha-né yùhù,
nècuàchì ndahví te nècuàchì
cuìcà. ¹²Te yùhù icúmî
cuicahnú stná inì sàhà nsidaa
ñà-có-ndiàá nì quida-ne; te
mà nunca nsinuu ga inì sàhà
cuàchi-ne mà, nì cachí Dios.

¹³Pues sàhà palabra jaàn (vàtùni
cundaà ini-ndà) ley tuhú sàní
nanduu ley primeru mà, vàchi ley
saa nduá cachí-yà (xi' inga ley nì
sàha-ya). Ñàyùcàndùá, nú ñà-tuhú
nduú ley sànahaa ma, dandu sà-itúú
ndañuhu dahuan.

Veveñùhu íá ñuhiví yohó
xì veveñùhu íá ansivi

9 Ley primeru mà, nì cachà
xì nèhivì nansa xiñuhu

cunucuachi dùtù nùù Dios, xì nansa
cuyucun stná iin vehe ìì ñuhiví
yohó. ²⁻³Ñàyùcàndùá, nì cuyucun
iin veheñùhu sícoto ndiadí nihni
xi iin sícoto caní, dandu nì nandua
ùì cuarto. Te ini cuarto primeru
mà iín iin candeleru, xì stná iin
mesa ndé itándoó pan ìì nùù Dios.
Daaní, inga ladu mà nduú vehe
ndé cachí-né nduú vehe chicá ìì.
⁴Te icúmí lugar mà mesa oro ndé
sahmí-né inciensu, te yucán íá
stná caja ìì xí ley mà, idáducán iin
chìdídà oro. Te ini caja mà inácáá
iin quìdi oro ndé ñuhú comida
nani maná, te inácáá stná vara
xi Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú
stná ndúì tabla yùù ndé itándiaa
palabra xi ley mà. ⁵Te dìquì
caja ìì mà xí-itasisi ángel ndiaha
nani querubín, itaníní ndixìn-né
dìquì-nú, te tìxi ndixìn-némà nì
sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini
Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi
có-cùsáí càhàn cuàhà gué` xì-nsiá
sàhà nsidaámà.

⁶Pues nì nsihi nì cuyucun nsidaa
inàha ini veheñùhu sícoto mà,
dandu nsiquívì nìsa sahàn dùtù ini
cuarto primeru mà ñà-quida-ne
chuun icúmí-né quida-ne. ⁷Doco
cuarto ùì íá chicá inì-xima, còó;
cuisì dùtù chicá cusáhnû nduú
ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin
quìvì cada cuìà quíhvi-ne, nihí-né
ñìì (quisì) sáha-ne sàhà cuàchi
mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivì
dava ga, divi cuàchi nì quida-ne
cónì sáha-ne cuenta. ⁸Pues sàhà-ñá
ducán nì ndacu nuù nèhivì sànahaa
ma, seña nduá nì cachitnùhu
Espíritu ìì ñà-tayóo permisu yàha
nèhivì ndè lugar chicá ìì xí-yá na

quívì xichúûn vá-né vehe ìì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñùhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vàchi cachí ley mà ñà-xìñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñùhu), te cahmi stná-ndà quisì nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan ni cahvi-ndayá, mà cúi dacúxíoámà cuàchi-nda nùù sàxìnítñùnì-ndà. ¹⁰ Vàchi cuisì cahàn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-ìá ñuhìvì yohó-ní cahàn ley mà. Vàchi nì chitnùní ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nùù-ndà dècuèndè quívì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-ìá Cristu, te mii-yá nduú-yá dütù xi-nda sàhà-ñá cui nìhitáhvì-ndà ñà-ndiaha ìí xí-yá. Te xinúcuáchí-yá ini iin veheñùhu có-ìá ñuhìvì yohó, vàchi màdì ndahà nèhivì nì cuyúcàn, ñàyùcàndùá chicá ìì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-ni nì quìhvì-ya ini lugar chicá ìì yucán, doco màdì nì chelù, ò nìi litú nduá nihí-yá nì quíhvì. Còò; divi nìi mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùni nì nihí-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vàchi nèhivì (antes), nú sànì quida-ne iin falta nùù ley xi-ne, te có-ìá ndoo ga-né (nacua cachí ley mà), dandu xíhì buey, o xíhì litú, te xíxìn stná iin chelù dìhí, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sódò nsìquìn dütù nìi quisì mà, xì stná yàà mà dìquì nèhivì mà, dandu

ñà-sànì ndañuhu falta xi-ne cundua. Sànì ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè).

¹⁴ Te nú ducán nìsa (quida nèhivì xì nìi quisì), dandu na cuahà gá más ndiaá nìi Jesú sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuàhàn dandáñúhù dahuun xi-nda ni cuí. Vàchi sàhà-ñá itiácu anima-yà nicanicuahàn, ñàyùcàndùá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vàchi còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. Pues sàhà nsidaajàn, sàvàtùni cunucuachi víi-nda nùù mii-yá iá nicanicuahàn. ¹⁵ Vàchi sàhà ñà-ndùá nì quida (Dèhemani-yá) Jesú, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cónì chívàha viì-né ley primeru mà, doco nì xìhì Jesú nì dànaà-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùni cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùni nìhitáhvì-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà ndutahvì dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahvì-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sànì xìhì-ndà, ¹⁷ vàchi mate sànì tiaa-nda tutu mà, mà cùndiáá` dècuèndè cachí sàà cui-ndà; có-ndiàá` na itiácu ìì-ndà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, na ní sàha Dios ley sànahma ma, nì chitnùní stná ini-yà ñà-cui quisì, te cuìtià nìi-sí. ¹⁹ Vàchi (ducán cachí nùù tutu ìì), nì nsihì nì cachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tnii-ne idì cuahá, xì yùcù nani hisopo,

te nì dàndàxín-néà xì nìì chelù xi nìì sìmbee, te nì dàcà stnahá nsidaámà xì tècuí, dandu nì sòdò nsiquìn-né ndutè mà dìquì libru ìì xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰Te nì cachi-nè: “Sàhà nìì yohó sàni saquin Dios iin ley nà-chivàha-nsia vichi”. ²¹Daaní, davani nì sòdò nsiquìn stná-né nìì mà inicatu ini veheñùhu sícoto mà xì nùù stná nsidaa còhò xichúún dùtù nùù chuun xi-ne. ²²Vàchi cachí ley mà nà-casi nsidaa iñàha icúmí còdò nìì mà icà-xí, te ducán ndundoa nùù Dios. Àchi cunaha-nsiá, mà sáà-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nù còò nìì nì xítia.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ná cuxio cuàchi-nda

²³Ñàyùcàndùá, na sácuàhàn Moisés dahíi-né veheñùhu sànahama, vátuni nì xichuún-né nìì quisí, àchi veheñùhu ñuhivì yohó-ní nì sandua, te cuiísí ejemplu uun nì sanduu stná, cóni sándúá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ìì-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuiísí nìì quisí. ²⁴Ñàyùcàndùá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi nà-màcuiìn-yà nùù Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhivì yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còó; àchi cuiísí ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhivì yohó, cò-ndúú ndisa-ña vehe ìì nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵Dùtù cusáhnû raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini cuartu chicá ìì xí veheñùhu, nìì (quisí) nihí-né sáhàn, màdì nìì mii-né. Te cuià cuàchi quidá-né ducán. Doco Jesús,

còó; có-xiñùhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còó. ²⁶Vàchi nù ducan ni cündúá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yá ndoho-ya dècuèndè na ní sàcòo ñuhivì xì ndè vichi ni cuí. Doco còó, àchi na nì xìnu tiempu antes, dandu nì quixi-ya ñuhivì yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuiísí iin xichi-ni nì xihì-yà, àchi nì dànaá nishí-yá sàhà-ndà, te nì nìhi-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷Vàchi divi nacua icúmí nsidaa nèhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸divi ducání stná Cristu, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nèhivì. Dandu después icúmí-yá naxicocuñin-yà ñuhivì yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còó. Cunaha-nsiá, divi sàhà nà-càcu nsidaa ndohó nèhivì ndiatú naxicocuñin-yà cunduamà.

10 Ley sànahama, màdì meru nà-chicá ndiaha ìì xí Dios nì sándúú ndisa; cuiísí nì cachitnùhu uan nà-después icúmí quixi nà-ndiaha ìì ndisa xi-ya. Ñàyùcàndùá, mate nicanicuahàn dócò ìì-né promesa cachí ley mà, te cuià cuàchi quidá dùtù ducán, doco mà cùí ndoo cuàchi nèhivì sáhàn nùù (veheñùhu) sàhámà. ²Vàchi nù jaan, dandu mà cuáha ga xí promesa mà, àchi mà dándöhô gá cuàchi nèhivì sàxinítñuní-né nì cuí. ³Doco vichi, sàhà-ná cuàchi cuàchi sáha ìì-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcàndùá nsinúú ini-né iá ìì cuàchi-ne. ⁴Vàchi sàhà nìì buey, ó nìì simbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nèhivì. ⁵Ñàyùcàndùá, na ní quesaa Jesucristu ñuhivì yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamánì-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gà-ní cuàha nèhivì mii-ní. Màdìá cui quisì coco gà-si nùù-ní nduá cuní-ní. Còó. Ñàyùcàndùá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶Vàchi màdì quisì ní xìxìn, ni màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudíi iní-ní sàhà-xí; còó. ⁷Dandu yùhù, ní cachì: “Yohó vàxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndùá cuní-ní, nacua cachí tutu iì sàhí, Dios mío”.

⁸Cunaha-nsiá, jaàn ní cachi Dios ñà-có-cùdíi gá ini-yà sàhà promesa sáhatahvì nèhivì, ni có-cùdíi gá stná ini-yà sàhà quisì sahmí-né; còó, có-cùdíi ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaàn ní sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹Daaní, después ní cachi Jesucristu: “Yohó vàxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndùá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yà dandáñuhú-yâ ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰Te sàhà-ña ní quida ndisa-ya nsidaa ñà-ndùá ní ndacu nuù-yá, ñàyùcàndùá vátuni nduhìi dahuun anima-ndà, vàchi ní sàha-ya iquicúñú-yá nahi promesa ñà-danáà-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni ní quida-ya ducán, doco nicanicuahàndundiaa.

¹¹Quìvì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsíquívì sáha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxíoá cuàchi-nda. ¹²Doco Jesús, còó, iin xichi-ni ní dànáà-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàndundiaamà, dandu ní

sàcòo-ya ladu cuahá Yuamáni-yá, ¹³te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nùù-né. ¹⁴Vàchi iin xichi-ni ní dànáà-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàndicúmí ndee vàha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵Te divi ducán cachí stná Espíritu iì xí-yá. Vàchi primeru ní cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchimà quìvì nùù-xí, cachí, vàchi meru ini anima-né icúmí nacoo dahuun ley mà; meru ini sàxìnítñuní-né icúmí chihià.

¹⁷Dandu después cachí-yá: Ndè nicanicuahàndicúmí nacoo dahuun ley mà; meru ini sàxìnítñuní-né icúmí chihià.

¹⁸Ñàyùcàndùá, cunaha-nsiá, nùù sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còó gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáà xì sàhà-ñá.

¹⁹Sàhà ñà-jaàn, có-yûhí gá-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá iì, vàchi sàhà ní Jesússà-núná ichì, ñánì. ²⁰Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá ní quidayucun xán, vàchi sàhà-ñá itiácuñá ndiaha-yá, ñàyùcàndùá iá ichì mà. (Antes iin sícoto nísasadi nihni ndé nduú lugar chicá iì xí Dios, doco) sícoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesússà-núná sandua, (vàchi na ní xihì-yá), divi sàhà ñà-jaàn ní nìhì-ndà nansa yàha-nda nùù Dios. ²¹Te vichi sà-icúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. ²²Ñàyùcàndùá, màsà yúhí-ndà datnátuu-nda anima-ndà

nùù-yá. Iin-ni ni cúníhnú ndisa ini-ndà mii-yá; ni cúníndísâ víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vàchi sàhà-ñá nì xitià nùù-yá, ñàyùcàndùá sànì ndundoo sàxìnítñuní-ndà, te có-dàndòhó gá`-ndó; te ducán queámà na ian sànì xichi-nda tècuíí limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

²³Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn viì-ndà ñà-ndùá xiníndísá-ndá; iin-ni ni cúníhnú vàha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxìnítñuní-ndà, vàchi sànì sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvì-yàndó. ²⁴Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuàhandee stnahá ini-ndà sàhà-ñá chicá más ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida viì-ndà xì ñanítaha-nda. ²⁵Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhivì. Còó; vichi chicá xiñuhu cunuù stnàhà-ndà, te nacuàhandee stnahá ini-ndà, vàchi sà-indéhe-nda chicá sà-cùyátní quívì (naxicocuñ-yà). ²⁶Vàchi cunaha-nsiá, nú sànì cundaà vàha ini-ndà nansa iá ichì ndàcuisì-yá, doco quidá canúú ëì-ndà cuàchi-nda, dandu còó cá ni-iin promesa cui danáà xì sàhà-ndà. ²⁷Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yùhí cuaá-ndà, vàchi vàxi castigu cahnú, vàxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndòo ladu xi-ya. ²⁸Nèhivì sànaha, nú nì cahichì ini-né ley xi Moisés, dandu fuerza cui-né nú ndoó ùù ò ùù testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còó iin ni cuhí ini xì-né na ní xihì-né. ²⁹Doco nú meru Dèhemaniì Dios nduú ana cahichì ini iin nèhivì, dandu ènansa

tuxí inì-nsia cuu? ¿Amádi cuàhà gá más castigu icúmí-nê nìhì-né? Vàchi nú có-quidáñúhú-nê ñà-nì xitià nì ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vàchi sàhà nì mà nì ndoo anima-né, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu lì xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchimà, doco nú vichi cutu ni cahichì ini-né nsidaámà, dandu ndahví-né. ³⁰Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-ndà dohó: “Mií quidá tocar nachitacúhá sàhà falta xi nèhivì; còó cá ana icúmí nacuàha xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu lì) ñà-divi mii-yá icúmí-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xí-yá. ³¹Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú ni níhì nèhivì castigu nùù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nì cuu xi-nsiá quívì primeru na lácà nì dàtnúù-yà sàxìnítñuní-nsià, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichi nì canàhá nèhivì xì-nsiá, te dava xichi nì dàndòhó stná-né mii-nsiá nùù tàcà nèhivì. Te dava xichi cui-sì-ní nì quida-nsia acompañar nècuàchì nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee inì-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴Te na ní sàcündiadi stná compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cónì cùhúún inì-nsia), còó, duha nì cudiì inì-nsia, vàchi ináhá-nsiá, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà iñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá` mà, vàchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúníhnú

vàha ini-ndà (ichì-yá), màsà nácóó-ndáñâ, vàchi iin ñà-vàha cahnú icúmí-ndà nìhì-ndà nùù-yá.

36 Lin-ni ni cúnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vàchi nú sàni nsahi nì quida-nda nsidaa ñà-ndùá cuní Dios quida-nda, dandu nìhì-ndà ñà-ndiaha fì sàni cachi sahnú-yá xì-ndà. **37** Vàchi dohó cachí tutu ìì:

Cunaha-nsiá, icúmí-yá
naxicocuñ-yà: làcà sacu
tiempu cumáni gá; mà cuéé
gà-yà. **38** Te (cachí stná-yà):
“Nèhivì vàha xi, nú xiníndísâ
vàha-ne yùhù, dandu nìhì-né
vida ndiaha. Doco nú ni
ndédumá ini-né, dandu
ni-iyuhu mà ndóo inì sàhà-né”,
cachí-yà.

39 Doco ndohó, có-ndùù-ndà nèhivì
ndedumá ini-xi, vàchi nú jaan,
ndañuhu anima-ndà. Còó, nèhivì
xiníndísâ nduu-nda, ñàyùcàndùá
icúmí-ndá càcu-nda nùù-yá.

Xiñuhu cunindisá víi-nda

11 Nú ndisa xiníndísâ vàha-nda
Dios, dandu cuní cachàmà
ñà-nìhnú cuiśi ini-ndà icúmí cuu
ndisa ñà-ndùá ndiatu-nda. Te nú
xiníndísâ-ndá ducán, dandu quidá
stná-ndà cuenta na ian sà-iá ndisa
ñà-tàñáha ga cuninùù-ndà. **2** Te divi
ñà-jaàn nduu stná ñà-ndùá nìsa
quida xì-ndà sànaha, nì xinindisá-né
mii-yá, te nì ndee vàha-ne nùù-yá.

3 Ndohó, xiníndísâ-ndáyâ, te
sàhajàn vátuni cundaà ini-ndà
nansa nì quidavàha-ya ñuhìví,
cuiśi nì càhàn-yà, te nì sàcòa;
ñàyùcàndùá, indéhe-nda iá
ñuhìví vichi, doco màdì ñà-túí
cundehè-ndà nduá nì cuyucàn; còó.

4 Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios
promesa xi-ne, chicá nì sandiaàmà
nùù promesa nì sàha Caín. Te
éíndù chuun chicá ndiaámà? Divi
sàhà-ñâ nì xinindisá nècuàchímà
mii-yá. Ñàyùcàndùá, nì cachí-yà:
“Sàni ndee vàha Abel nùí; cudíi inì
sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndùá,
mate còò cá Abel mà, doco
dècuèndè vichi iá ìì fama-nè ñà-nì
xinindisá-néyà.

5 Daaní, Enoc tu, nì xinindisá
stná-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè
nùù-yá, cóni xíhì-nè, nì ndañuhu
uun-ne (nùù nèhivì), vàchi sàhà
poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né
dècuèndè ndé iá-yà. Te cachí tutu
ìì, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudiì
guá ini-yà sàhà-né. **6** Doco nú
có-xiníndísâ-ndá, dandu mà nunca
cudiì ini-yà sàhà-ndà. Vàchi nú
cuní-ndà sàà-ndà nùù-yá, dandu
fuerza cunindisa-nda iá ndisa-ya,
te seguru datnúù-yà sàxìnítñùní
nsidaa ana nandúcú ndisa-xi-yá.

7 Daaní, stná Noé, nì xinindisá
stná-nè mii-yá na ní cachitñuhu-ya
xì-né ñà-ndùá icúmí cuu
quìvì nùù-xí; ñàyùcàndùá, nì
quida-ne ñà-ndùá nì cachí-yà, nì
quidavàha-ne iin barcu cahnú
sàhà-ñâ càcu-ne, mii-né xì stná
nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne,
te ñà-jaàn claru nì tui ñà-cónì quidá
víi dava ga nèhivì ñuhìví. Doco
mii-né, nì ndee vàha-ne nùù-yá
ñà-nì xinindisá-néyà.

8 Daaní, stná Abraham; nì
xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcàndùá
nì quee-ne cuàhàn-nè na ní
cana-yanè ñà-cùhùn xìcà-né
inga ñuu ndé icúmí-nê sàà-nè
cunduu-ne stoho nsidaa ñà-iá yucán.

Ñàyùcàndùá, nì inini-ne ñà-ndùá nì ndacu nuù-né, mate có-cündáà ini-né índu cùhùn-né. ⁹(Dandu nì sàà-né) ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì la chii-né ñuu mà, nihnu ini-né nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-ni xiníndisâ víi-néyà. Cuisì vehe sícoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nìsa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-ni nì sandiatu stná-né cuu xi-né ñà-ndùá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰Vàchi nècuàchimà, (na ní quee-ne ñuu-né), nandúcú-né iin ñuu sàñi quidavàha-ya; vàchi nihnu ini-né iá iin ñuu nì chitnùní ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹Daaní, stná (ñahàdihí-né) Sara, nì xinindisá stná-né mii-yá. Mate sáyâha ga sahnú-né, doco nì nìhitâhvì-né valor ñà-coo iin méè xi-ne, vàchi antes sàñi cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcàndùá nì tûnuù iin dèhe-ne, vàchi xiníndisâ-né mà nunca dandahví-yànè.

¹²Ñàyùcàndùá, mate sàsàhnú cuàha Abraham, doco nì la iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-né nì sàcùnduu-ne yohòtêhè cuàhà gá mil nèhivì; cuàhà sàstnùhù nèhivì nì nanduu-ne nahi cuàhà sítñúù ansivi, ò ñusì ndiquin yuhù mar, vàchi mà cùi nandiahvia.

¹³Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàñi nacani xì-nsiá sàhà-xìmà, iin-ni nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-né. Te mate cóni sáà-né cuminùu-né cuu ndisa ñà-ndùá nì cachi Dios xì-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóa, te nì cudìi

ini-né sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-né) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-né ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá nì cachi-né xì nèhivì ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhiví yohó. ¹⁴Te nú ducán cachí nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcú-né, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵Te nú cuàhàn-né nsinuu ini-né ñuu-né primeru nì cùi, dandu vihini naxicocuñin-né yucán. ¹⁶Doco ciò, cóni nûhù-né, vàchi nì cuni-né cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá iá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcàndùá có-ndúcáhán-yá cachí-yà ñà-ndùú-yá ana cahvi-né, vàchi sàñi quidayucun-yà iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuáha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-té iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yá a cuniini vii-néyà, á ciò. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì la-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàñi cachi sahnú Dios xì-né ¹⁸ñà-divi nùù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹Doco nì cundee ini-né ñà-vàtùni danátiácú-yàte nú ni cuí-te. (Te ñà-nì càcu-té) nì ndòo-té vivu nùù-né, ñàyùcàndùá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàñi natiacù-te.

²⁰Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xi) ñà-xìníndisâ stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ì nì cachitnùhu-ne xì (ùi dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quìvì nùù-xí.

21Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì cànhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tê nìhi-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímánì-né Dios, te itúú-né nùù bastón xi-ne. **22**Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùù ñuu Egipto. Te nì nacoo stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñú-nè nùù sàni xìhi-nè.

23Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní túninù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyùcàndùá mate sàni dàndàcú rey cui-vè, doco cóni yúhí-nè; ùnì yòò nì ia dèhé-vè nì quida-ne.

24Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhámà na sánì sahnu-ne, cóni cùní-nè cachi gá nèhivì ñà-dihí-né nduú dèheyoco rey. **25**Cóo, chicá nì cudiì ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xí Dios, mate cuàhà gá nì ndòhó-né, te màdiá ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico siquini iá ñuhivì yohó, vàchi cuiśì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. **26**Chicá nsiha ichí Cristu ni cúnchícùn-nè nihnu ini-nè, mate ni cähichì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà ñuu Egipto yucán, vàchi iin-ni nihnu ini-nè ñà-cuisì nùù Dios icúmí-né nìhitáhvì-né cuàhà ñà-ndiaha íi.

27Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá

xiníndísâ-né mii-yá nì sandua. Ni cóni yúhí-nè ñà-nì xìdà guá ini rey dandacú yucán, vàchi iin-ni nchícùn viì-néyà na ian xinínùù-néyà, mate có-túi-yá indéhe-nda. **28**Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dàcáa-ne nìi (lelù ìcà yehè-né) sàhá mäsà cúi dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. **29**Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhichí cahà mar mà nahi ñuhù íchí, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná` mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-té yucán, dandu nì cähà nsihi-té.

30Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacununduu-nè ñuu Jericó ùsà quìvì, te nì caà nama ndiadí nùù ñuu mà. **31**Daaní, stná nècuàchì ñiahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xìcanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vàchi na ní techuún Moisés iin ùi tiàa ñà-nacunì-te nansa iá ñuu nècuàchimà, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndùá, cóni xíhi-nè nahi nèhivì dava ga có-xìnindisâ.

32Pues vichi có-xìñuhù cachi gué (sàhà nèhivì sànhaha ma), ni mà sáà stnáì nacani nsihi xì-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nìsa cahà cuenta xi Dios. **33**Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchimà mii-yá, (ñàyùcàndùá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nùù nsidaa nèhivì ndoó

inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nìhi-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùù nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴Te dava stná-né, nì cundee-né nùù ñuhu xíxìn, cóni quídá dañúa xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùù nèhivì cuàhàn cahnì xì-né xì espada nì cùí. Stná nècuàchì còo fuerza xi, nì xinindisá stná-né mii-yá, te nì ndufuerté-né, vâtùni nì nacuàhandee ini-né, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vâtùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa témà. ³⁵Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-nèyá, te ñàyùcàndùá nì nìhitáhvì dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchìma, nì dàndòhó nèhivì-né, te nì xìhi-né; vihini dacácu-téné nì cùí (nú ni nácóó-né ichì-yá); doco còo, cóni quídá-né ducán, vàchi cuní-né nìhitáhvì-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-né. ³⁶Daaní, dava stná nècuàchì sànaħa ma, cuàhà gá nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñähnì cuíi stná-né. Te dava stná-né, nì sàcùnuhni stná-né cadena, te nì sàcùndiadi-né. ³⁷Te dava stná-né, nì sahnì nèhivì-né xì yùù, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gá nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán nì xícanuu ndahví-né, nísia idàhvi-ne xì cuiśi iin riì ò sìmbee, vàchi ndahví dahuun-ne, cuàhà tnündoho nì xini-né; quini nì dàndòhó nèhivì-né. ³⁸Nì xícanuu ndahví-né yucù dàñá, ò inga xaan ndé còo nèhivì, te yucán nì caquidì-né ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu

xi-né mate chicá ndiaá-né nùù nsidaa gá nèhivì ñuhiví. ³⁹Doco nsidaa nècuàchì sànaħa ma, mate ní nìhi-né nì ndee vàha-ne nùù Dios ñà-nì xinindisá-néyá, doco cóni nìhitáhvì-né ñà-ndiaha iì nì cachi-yá (xì xìi-ndà) antes. ⁴⁰Còo, vàchi sàħà-ñá nihnu stná ini-yá ndohó, ñàyùcàndùá nì chitnùní ini-yá ñà-dècuèndè quívì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nìhitáhvì-ndà, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

Cuisì Jesúsi cúnđéhe-nda nùù-xí

12 Vichi cuàhà sàstnùħù nèhivì (sànaħa) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xiníndísá-ndá mii-yá). Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa iñħà sadí xì nùù-ndà. Ni nácóó-ndá nsidanikuú cuàchì quida-nda, vàchi ñà-yùcán nduá dacá xi dìñi-ndà. Iin-ni ni cúnħicùn vii-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuàhandee ini-ndà. ²Iin-ni ni cúnđéhe-nda nùù Jesúsi, vàchi sàħà mii-yá nì quesaha-nda xiníndísá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmí chindee stná xi-ndà ndè cachi xínu vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócô-yá na ní cahichì ini nèhivì-yá ñà-nì xìhi-yá ducán, vàchi ináħá-yá, después icúmí-yá sàà-yá coo-ya contentu. Daaní, (mànuħu-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuàhà gá nì quida quini nèhivì cuáchi

xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ṅàyùcàndùá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cúntréé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴Vàchi ñà-ndáà nduá, cuàhà lucha fuerte sàñi quida-nsia ñà-màsà cúntréé nèhivì cuáchi ma nùù-nsiá, doco ni-iin-nsia tåñáha ga cahni-né. ⁵Doco nacua indéhí sàñi nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùù tutu iì ndé cähàn-yà xì-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cúnáná-nsiá nùù náni-nsia nùù yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor; còó, ni màsà cíhúún stná inì-nsia nùù sàñi sàhi-nsiá iin conseju tii. ⁶Vàchi Stoho-nsià nduí, te cuú inì sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcàndùá fuerza nàni-nsia, vàchi nsidaa ana sàñi nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmí-né ñàhnì stná-nè, cachí Dios.

⁷Ṅàyùcàndùá, xiñuhu quidandee ini-ndà na náni-nda nùù-yá, vàchi sàhà-ñá nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ináhá-ndá, na cuati-nda, nsidanicuu-nda nì níhì-ndà conseju nùù yua-nda. ⁸Doco quívì vichi, nú còò ni-iin conseju níhì-ndà nùù mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-có-ndùú ndisa-nda dèhe-ya, vàchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xì-né. ⁹Vàchi yua-nda ñuhivì yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá icà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùù Yua-nda iá ansivi, te ducán níhì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰Vàchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùù yua-nda ndoó ñuhivì yohó, te nacua cudíi ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó.

Doco mii-yá, cuiśi sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì iì nahi mii-yá. ¹¹Pues ñà-ndáà nduá, có-cùdíi ini-ndà na hora níhì-ndà conseju; tnündoho nduá cahan-nda; doco nù sàñi yàha, te sàñi sàà-ndà nì cundaà vàha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vàchi chicá viì sàñi sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuàhà gá peligru ndácàñ nù cahíchì ini-ndà palabra cachí Yua-nda Dios

¹²Ṅàyùcàndùá, màsà cúnđóó-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahásahà-nsiá; còó. Iin-ni ni nácuàhandee ini-nsià cuníà, ¹³micuísí ichí váha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñá màsà túcù iin nècuàchì tacútùha viì cacañuu nacua ndiá icà-né. Te nù sà-ìá iin ana tacúndáà vàha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-né.

¹⁴Ni cúnđóó mánì-nsiá xì nsidaa nánìtnaha-nsia, te ni cuáhandee stná inì-nsia cunihnu iì inì-nsia nicanicuhàñ, vàchi nú có-nìhnú fì ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nùù Stoho-ndà Señor. ¹⁵Te cuidadu ni cúnđóó stná-nsiá còtó nandòdó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsià nanduu-nsia nèhivì malu ndedúmá inì-xi, vàchi nacua quidá iin yohò yùcù dàñá, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañú xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶Ṅàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòó xì ñahà, te ò iin ana có-ndùlócô-xí ichí fì-yá na ian nì quida Esaú

sànaха. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcàndùá, icúmí-né ndutahví-né cuàhà ñà-ndiaha ni cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuiisi iyuhu ñà-ndùá nì xixi-ne. ¹⁷Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni nhí-né ndutahví gá-né ñà-ndiaha ma nùù yua-né, mate yáha ga nì cuni-né nìhi-néà. Nì sacundahví-né (nùù nècuàchimà), te nì sacu fuerte-né, doco mánicùí gá, vàchi cóni nhí-né nansa nadama-ne ñà-ndùá sàni quida-ne mà.

**Tucu iá ñà-ndùá nì xini
nèhivì sànaха na ní sàhа
Dios-nè ley primeru**

¹⁸Vàchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùù iin yucù (ñuhiví yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sànaха), vàchi yucù (Sinaí yucán), xíxàn, te iín tnúu ndúchí, có-túinúu, te caná fuerte tàchì. ¹⁹Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cähàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-né nùù-yá ñà-màsà cähàn gá-yá xì-né ducán. ²⁰Vàchi mánì cúntré gá ini-né quida-ne cumplir palabra nì cachí-yà. Te dohó nì cachí stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà yucù jaàn, te ni quisí xí-nsiá, vàchi nú ducán, dandu icúmí-nsiá cahnì-nsiáxi yúù, ó xì lanza”. ²¹Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhí cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachí-né: “Ndé quidí cuísí ñà-yúhí güè”.

²²Doco ndohó, còó, vàchi ichí yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, vàchi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te

Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoo táca cuàhà mil ángel xi-ya, ²³ndenihí vàha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quívì-xí ndé gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nùù mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sàndùú stná-ndà xì nèhivì nì ndee vàha nùù-yá sànaха, doco vichi sàni nìhi stná-né nì cundiatú ndiaha stná anima-né. ²⁴Vàchi nùù Jesúz sàni tnátuu anima nsidaa-nda, vàchi divi mii-yá nduú ana cähàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xítia nìlì-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nìlì-yá mà nùù nìlì Abel sànaха.

²⁵Ñàyùcàndùá, ciudadu ni cúnđóo-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cähàn xì-ndà vichi. Vàchi nù cóni cácu nèhivì sànaха na ní cahichí ini-nèyà na ní cähàn-yà xì-né ñuhiví yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahichí ini-ndà palabra cachí-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶Na ní cähàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhiví; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhiví. Doco mài cuiisi ñuhiví yohó icúmí tnàa; còó, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷Te na ní cachí-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíâ ndòa. ²⁸Vàchi

ñuhiví iì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñayùcàndùá, iin-ni xiñuhu naquimaní-ndàyá sàhámà sàhà-ñá vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nacua cuní-yá quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuìdiqui uun-nda ichì-yá,²⁹ vàchi nahi ñuhu níhi nduu-yá, te mà úhi cahmi nsihi-ya (ana cahíchì ini).

**Nansa quida-nda, te cudiì
ini Dios sàhà-ndà**

13 Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñaní xínduu-nda. ²Màsà nándodó-nda coo maní ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vàchi dava nèhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cóni cúndáa ini-né. ³Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnáhâ stná-ndà xì-né ndiadí-ndà. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nècuàchimà, vàchi na nèhivì nduu stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quívì.

⁴Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stná-ndà xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quídá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vàchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana cähàn xì nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-xi.

⁵Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuìcà ñuhiví yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúnidoó-ndá contentu, vàchi sàni cachi-yà: "Yùhù, mà nunca nandòdí mii-nsiá. Mà nunca nacoo nihni mii-nsiá". ⁶Ñayùcàndùá, vátùni cähàn ndee-nda, cachí-ndà:

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xî. Mà yúhí`, vàchi còò ni-iñàha cui quida nèhivì xí.

⁷Daaní, xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nècuàchì nìsa idònùù nùù-nsiá antes, divi nècuàchì nìsa dacuaha-xi-nsiá palabra iì xí Dios. Xiñuhu nsinuu inì-nsià nansa nìsa quida viì-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúníndísâ stná-nsià nahi mii-né.

⁸Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sànaха xi vichi, te nicanicuahà.

⁹Màsà cuáha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsià inga ichì có-ìnáhá-nsiâ, vàchi cuàhà ichì túcù iá chináhá-né; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vàha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníhnú ini-ndà, te ndufuerté anima-ndà, màdìá cunchicùn-ndà iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vàchi nèhivì nacání guá inì-xi sàhámà, còò ni-iin ñà-vàha xi anima-né tavá-né.

¹⁰Dùtù xinúcuáchí veheñùhu (xi raza-ndà, itiácú-né ñà-ndùú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñùhu ma, còò derechu xi-ne nìhitáhvì-né ni-iñàha nùù mii-yá. ¹¹Vàchi quisì nduu promesa sáha-ne veheñùhu ma, xítia nìì-sí, dandu nihí dùtù-ñà sáhàn ndé nduu lugar chicá iì, te quidá-néàmà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicùñú quisì mà, còò; ndè fuera ñuu icúmíâ coca. ¹²Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá nìhi nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nìì-yá. Vàchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà.

¹³Ñàyùcàndùá ndohó, iin-ni ni cúnchícùn stná-ndàyá, mate icúmí-ndá nacoo-nda ñuu-ndà, te cahichì ini nèhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴Vàchi ni-iin ñuu iá ñuhìvì yohó, mà cündúá ñuu-ndà nicanicuahàn. Còo, iin ñuu quesaa quìvì växi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ndiá ìcà-ndà ndenihi vàha-nda Dios sàhà ñà-ndùá nì quida Jesús. Vàchi na iin ofrenda xi-nda nùù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quìvì-yá, te naquímánì-ndàyá.

¹⁶Daaní, mäsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñanìtnaha-nda, te chinddee stnaha-nda, vàchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudíi ini-yà sàhà-xí.

¹⁷Nsidaa ñà-ndùá cachí nècuàchì idónuu nùù-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùù-né; vàchi inúù-né nùù-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi anima-nsià; te icúmí stná-né nacuàha-ne cuenta nùù Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudiì ini-né quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsiànè; vàchi nú ni cöhúún ini-né quida-nsia, mà cíi cunduamà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸Càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-nsi, vàchi ináhá-nsî còo ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsi quida vii-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹Ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì càcàn tàhvì

cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yàchì cui nasaì ndé ndoó-nsiá.

²⁰Ndiahá gá ndoo-nda ñuhìvì quidá Yua-nda Dios, vàchi sàhà-ñá nì xitià nì Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá nì saquin Yuandiahá-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vàchi mate ní xìhì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamánì-yá, te nì sàà-yà nì sàcùnduu-ya Pastor ndiahá xi-nda. ²¹Te vichi cahnú gá Dios ni sàà-nsià nìhìtahví-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-ndùá cuní-yà quida-nda; vàchi nú ni nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiahá) xí Jesucristu, dandu vâtuni quida ndisa-nda ñà-ndùá cudíi ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²²Yùhù sacúndáhvì` nùù-nsiá, ñánì, mäsà cùdúchí inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùù-nsiá yohó, vàchi iin ùì-ni palabra nduá.

²³Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáá yàchì-né ndé ie` yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

²⁴Cásàhú xì nsidaa ana idónuu nùù-nsiá, cachi-nsià xì-né. Te cásàhú stnáì xì nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnahá-xí yohó, cásàhú stná-né xì-nsiá.

²⁵Te nsidaa-nsiá, ni cúcumí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.